

FRANCUSKI KASACIONI SUD

Presuda od 2.XII 1965.

Udova Régis c/a Doyen

Putovanje broda - Smrt pilota - Na putovanje broda primjenjuju se propisi Trgovačkog zakona samo ako je brodar trgovac, a putovanje se obavlja u trgovačke svrhe - Za naknadu štete koja je prouzrokovana smrću osobe na brodu koji je namijenjen za zabavu primjenjuje se građansko pravo

Za vrijeme putovanja jahte C.D. prema brodogradilištu u svrhu zimovanja, pilot koji je jahtom pilotirao pao je, uslijed nevremena, u more i poginuo. Pilotova udovica tuži brodovlasnika za naknadu štete u ime svoje i u ime svoje petero djece. Tužba je podnesena Trgovačkom sudu. Tuženik je prigovorio nadležnosti suda, navodeći da trgovački sudovi nisu nadležni za rješavanje ovoga spora.

Kasacioni sud, koji je konačno rješavao ovo pitanje, prihvatio je tuženikovo stajalište.

Prema stajalištu ovoga suda, da bi za sporove iz pomorske plovidbe bili nadležni trgovački sudovi, potrebno je da se ostvare dvije pretpostavke: da je brodovlasnik trgovac, i da je brod namijenjen za trgovačke svrhe. Ovo i unatoč činjenici da prema čl. 533 Trgovačkog zakonika među poslove koje on normira navodi općenito pomorsku plovidbu, bez obzira na bilo koju drugu pretpostavku. U konkretnom slučaju tuženik nije trgovac, a ni njegov brod nije namijenjen trgovačkom poslovanju. Ni putovanje na kojem se nesreća dogodila nije imalo trgovački karakter, jer je jahta išla u brodogradilište na zimovanje. Prema tome, zaključuje sud, za rješavanje ovoga spora nadležni su građanski sudovi.

/DMF 1966, str.139/

B.J.

Bilješka.- Stajalište suda izraženo u gornjoj presudi nema za nas neki osobiti praktički značaj, jer je teško pretpostaviti da bi se koji naš brod našao pred francuskim sudom u ovakvoj situaciji. U praksi će se redovito raditi o trgovačkim brodovima za koje je nesumnjivo da su nadležni trgovački sudovi koji će primjenjivati trgovačko pravo. Ipak smo smatrali korisnim objaviti ovu presudu, jer tretira jedan problem općenite načelne prirode. Radi se naime o subjektivizaciji, odnosno objektivizaciji pomorskog prava, pa i obraćajnog prava općenito. Kada su u prošlom vijeku nastali

trgovački zakoni, jedan veliki dio pomorskog prava našao se, u mnogim državama, normiran u okviru tih zakona. Isto se dogodilo, u jednom ili u drugom obliku, i s ostalim granama transportnog prava. Neki od ovih zakona zauzeli su, u užim ili u širim granicama, objektivističko stajalište. Pod svoje propise podvrgavali su poslove koji su bili predmet njihovog normiranja na temelju same činjenice da se radi o reguliranom poslu bez obzira na kvalifikaciju stranaka. Druga grupa zakona je, uz to, zahtijevala da vozar ima svojstvo trgovca. Pojam trgovca-vozara definira se na temelju nekoliko mogućih kriterija. Međutim suvremeni, upravo veliki razvoj svih grana saobraćaja uvjetovao je i adekvatan razvoj pojedinih grana saobraćajnog prava. Jedna od glavnih karakteristika ovoga razvoja je i ta što se saobraćajno pravo odvaja od trgovačkog, i svaka njegova grana predstavlja samostalnu cjelinu. Svi moderni zakonski akti saobraćajnog prava, kako oni međunarodnog tako i oni internoga karaktera, stoje na objektivističkom stajalištu. To znači da pod svoje norme podvrgavaju sve poslove koji ispunjavaju objektivne preduvjete reguliranog posla, bez obzira na osobne kvalifikacije stranaka. I jugoslavensko pravo zauzima ovo stajalište, i to ne samo u prijevoznim poslovima, nego i inače u svim odnosima za koje se smatra da ih treba, u okviru pojedine saobraćajne grane, riješiti specifičnim normama. Posebno što se tiče štete prouzrokovane smrću i tjelesnom povredom putnika na brodu te sporove rješavaju istina građanski sudovi, ali primjenjuju specifične norme pomorskog prava, tj. Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova. Naprotiv, za rješavanje sporova nastalih zbog smrti i tjelesne povrede člana posade nadležni su privredni sudovi koji rješavaju pomorske sporove.

B.J.

FRANCUSKI KASACIONI SUD

Presuda od 10.I 1966.

Brod "Benicassim". Sté Méridionale de
Manutention c/a Sté les Fils de Michel
Rafie et Cie d'Assurances La Fédérale

Lučki slagač - Odgovornost - Šteta na teretu prilikom iskrcaja - Legitimacija primaoca i slagača - Primalač tereta koji prima teret na temelju teretnice ima pravo tražiti naknadu štete izravno od slagača

Prilikom iskrcaja tereta s broda "Benicassim" u Marseilleu palo je 7 bala pamuka u more. Iskrcaj je vršilo slagačko poduzeće. Osiguratelj tereta, subrogiran u prava primaoca tereta, tužio je izravno slagačko poduzeće za naknadu štete na teretu. Tuženo poduzeće se opiralo tužbenom zahtjevu, tvrdeći